

Indholdsfortegnelse

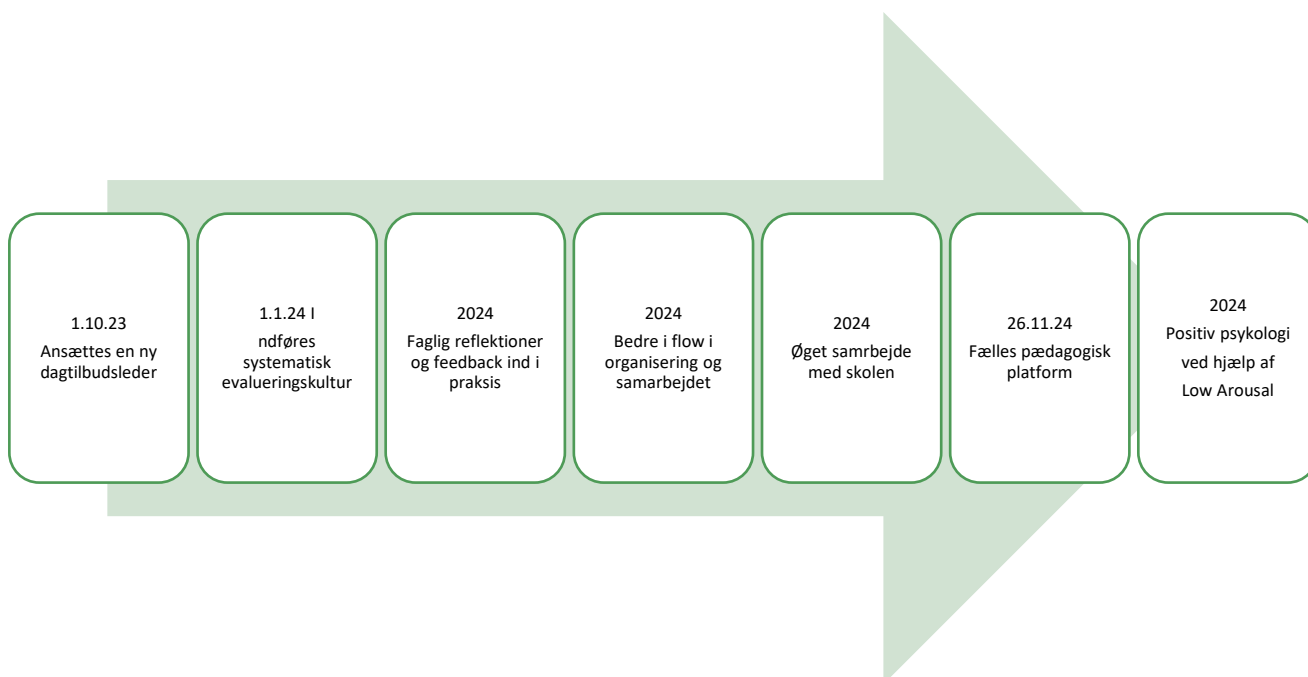
Side 1 Forside
Side 2-4 Indledning tidslinje, samdrift mission, vision og mål
Side 5-14 Det pædagogiske grundlag
Side 15 Læreplan
Side 16-21 Evaluering

Gule bokse = lovgivning

Grønne bokse = Praksis eksempler

Indledning

Den pædagogiske læreplan skal bruges som et dynamisk arbejdsredskab for alle medarbejdere og danne et fælles grundlag og udgangspunkt for den pædagogiske praksis i Dagtilbud Søvind. For at give et godt billede af dagtilbuddet, er der lavet en tidsrejse, så man kan følge med i udviklingen i forbindelse med udarbejdelsen af læreplanen og baggrunden for Søvinds pædagogiske platform.

Søvind Skole og dagtilbud fungerer som en samdrift, og har en stor opmærksomhed på at få udviklet pædagogisk praksis sammen. Vi ønsker at skabe et flow i dagtilbuddets organisering og samarbejde, som tænkes ind i skolen så vidt det er muligt.

Da vi er en arbejdsplads som arbejder med små børn, tilstræber vi os på at være i en løbende proces, hvor vi får tilpasset vores praksis i forhold til hvad den kalder på.

Vi arbejder med en systematisk evalueringskultur, hvor faglige refleksioner og feedback omkring vores praksis er i højsæde. Vi ønsker at højne kvaliteten af vores arbejde med og omkring børnene, så de hele tiden kan være i trygge rammer, og dermed i en god trivsel og udvikling.

Personalet kommer løbende på kurser for at dygtiggøre sig, og får derved ny viden og handlemuligheder ind i deres praksis.

Sammen med skolen har vi fokus på at være en samdrift og et dagtilbud som arbejder med en høj kvalitet i vores arbejde. Vi har sammen udarbejdet et fælles pædagogisk grundlag. Alle medarbejdere kender til den positive psykologi som tager udgangspunkt i metoden Low Arousal v Bo Hejlskov. Det er en pædagogisk tilgang med afsæt i princippet om at;

'Mennesket, der kan opføre sig ordentligt, gør det. 'Alle børn gør det bedste, de kan.'

Tre grundlæggende principper i Low Arousal

Ansvarsprincippet: den, der tager ansvar, kan påvirke:

Hvis vi tror, at mennesker som udgangspunkt gør deres bedste, må vi som fagpersoner tage ansvar for at påvirke de mennesker, vi arbejder med. Ellers øger vi risikoen for konflikter, vold og magtanvendelser.

I stedet for at se på et barn som udadreagerende, må vi i stedet tænke på, at det er et barn, der har svært ved at styre sin arousal. Det kan vi hjælpe med at ændre på gennem rammer, struktur og pædagogiske værktøjer.

Kontrolprincippet: den, der har kontrol over sig selv, kan samarbejde:

Hvis et menneske mister kontrol over sig selv og sine handlemønstre i en svær situation, opstår der uhensigtsmæssig adfærd. Så hvis en konfliktsituation er ved at opstå, må man som fagperson hjælpe barnet til at genvinde kontrollen for eksempel gennem afledning.

Princippet om affektsmitte:

Mennesker bliver påvirket af følelser omkring dem. Det gør sig særligt gældende for de mennesker, vi arbejder med i hverdagen. Derfor gælder det om at have en pædagogisk hverdag, hvor man er så rolig og afdæmpet som muligt.

Kilde: Bo Hejlskov Elvén

Positiv psykologi blev oprindeligt inddelt i tre områder

1. Positive følelser – forstået som kortvarige tilstande.
2. Engagement – forstået som længerevarende træk som f.eks. personlighedstræk og karakterstyrke.
3. Mening – med fokus på mening oplevet igennem deltagelsen i positive fællesskaber
4. Relationer – forstået som positive forhold til andre mennesker.
5. Præstationer

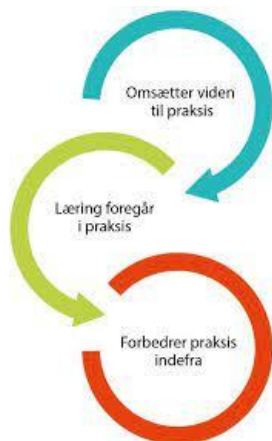
Målet med positiv psykologi er ikke at eliminere det negative, men derimod at supplere den traditionelle psykologi med forskning i, hvordan positive forhold kan fremmes, så mennesker kan trives og leve fyldestgørende liv.

(Martin Seligman)

Følgende 4 områder har vi særligt fokus på

- Kontrolprincippet
- Sprogbrug og narrativer
- Kravtilpasning
- Relationskompetence

I Samdriften arbejder vi med aktionslæring

Vi ønsker at skabe læringsprocesser, som har en vekselvirkning mellem afprøvning af nye handlinger og refleksion. Processerne er særligt gode til at skabe læring og kompetenceudvikling i organisationer.

Grundideen i aktionslæring er, at man afprøver ny viden i praksis og derefter reflekterer over sine erfaringer for derigennem at træne og forbedre sine kompetencer. Dette gentages i flere forløb, hvor man løbende planlægger og udfører handlinger på baggrund af de erfaringer, man har opnået og udvekslet i tæt samarbejde med sit team.

Det fælles grundlag for hele samdriften

Som dagtilbud står vi både alene, men er også tæt forbundet i alt hvad vi gør i samarbejde med skolen ind i en samdrift.

Mission

- Et trygt, sammenhængende og udviklende miljø for børnene, der skaber grobund for trivsel, læring og mestring
- At skabe synergi på alle områder i driften således, at vi optimerer udnyttelsen af de faglige og økonomiske kompetencer i samdriften

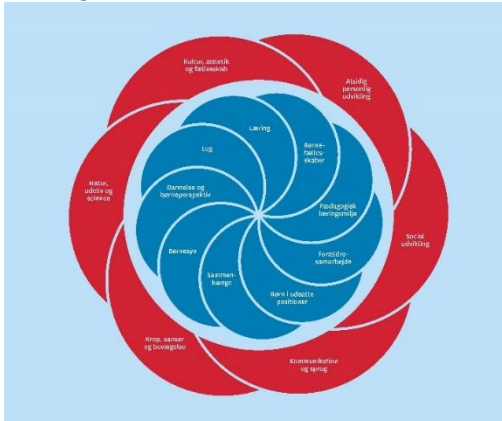
Vision

- Med afsæt i den positive psykologi at skabe fællesskaber og deltagelsesmuligheder for alle børn i Samdriften
- At vi i vores daglige virke tager afsæt i aldersintegration, nærmiljø og den omgivende natur
- At skabe en attraktiv arbejdsplads, der er båret af nærhed og stærke samarbejdsrelationer, professionelt råderum, høj faglig stolthed og fælles ansvar på alle niveauer
- At samdriften er en tydelig og bidragende del af samarbejdet i lokalsamfundet

Mål

- Arbejde med positiv psykologi – retorik, relationskompetence, low arousal, normativer, kommunikation
- At styrke fællesskabet i Samdriften på tværs af årgange
- Faste aftaler med lokalsamfundet
- At arbejde med den attraktive arbejdsplads
- At børnene får forståelse for nærmiljøet
- At børnene får forståelse for den omgivende natur

Læreplansblomsten

- Børn i udsatte positioner
- Sammenhænge
- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv

Tager udgangspunkt i de seks læreplanstemaer

- Natur og science
- Kultur og fællesskaber
- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop og bevægelse

Samt det pædagogiske grundlag

- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber
- Pædagogisk læringsmiljø
- Forældresamarbejde

Det forventes, at vi særligt tager udgangspunkt i børns læring gennem hele dagen, og at der er fokus på, at der er god læring i alle hverdagsrutiner. Legen og børneperspektivet skal være omdrejningspunktet for alt, hvad vi laver.

Beskrivelse af vores arbejde med det pædagogiske grundlag

Vores pædagogiske værdisæt og børnesyn udspringer af vores arbejde med hverdagens rutiner. Vi har ét børnesyn. Børnesynet står vi på. Det er grundlæggende. Derudover er vi altid nysgerrige på, hvordan vi ser på børnene og hvilke ord vi bruger. Vi vil altid have et fokus på det og forholde os til det.

HVAD SIGER LOVEN?

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år. Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2 Uddrag af Master for en styrket pædagogisk læreplan, 2016. Inspiration til det pædagogiske arbejde med børnesynet1 FN's Børnekonventions fokus på barnets ret til leg og med bestemmelse står centralt i danske dagtilbud. Det betyder, at dagtilbuddene er forpligtede til at give børn medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst. Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner danske dagtilbud om børns ret til at være børn, til at være forskel lige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. I danske dagtilbud er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. De danske dagtilbud skal være med til at understøtte det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryk til at kunne lære og udvikle sig. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale. Det pædagogiske personale og ledelsen må skabe organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde – når der er tale om både planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg og rutinesituationer. Derfor er det vigtigt, at barnet føler sig set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme. Legen og legende, nysgerrige til gange er udgangspunktet for de processer, som barnet indgår i, og som det pædagogiske personale har ansvaret for at rammesætte. Læreplanen skal understøtte, at dette fokus fastholdes i det pædagogiske arbejde

I Dagtilbud Søvind skaber vi rammerne for et godt og trygt børneliv med fokus på udviklende relationer, mødeøjeblikke, leg og trivsel. Vi ser børn som grundlæggende kompetente og vores tilgang til børnene er, at alle børn gør det bedste de kan.

Det er vigtigt for os, at børnene føler sig hørt, set og forstået. Børnene hos os er aktive medskabere i dagligdagens rutiner, planlagte aktiviteter og opståede situationer.

Vi har fokus på alle børns deltagelsesmuligheder og mestringsoplevelser

i både de små og de store fællesskaber. Børn har ret til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo, og derfor møder vi børnene med nærvær, omsorg, positive forventninger og tilpasse udfordringer (NUZO – nærmeste udviklingszone).

Vi møder børnene med en anerkendende tilgang, for os betyder det, at alle børn bliver mødt med nysgerrighed og respekt for barnets perspektiv.

Praksisfortælling - Rutinesituation "toiletbesøg"

Et 2-årigt barn er ved at smide bleen og er begyndt at gå på toilet.

Det pædagogiske personale har sat rammerne op; skammel og børnebræt er synligt og nemt tilgængeligt på badeværelset. Derved bliver barnet selv aktiv i læringen, da barnet selv kan placere skammel og børnebræt.

Toiletbesøget foregår i barnets tempo og lige der, hvor barnet er i sin udvikling. Der skabes tid og ro til, at barnet bl.a. selv får øvet at tage bukser ned og bleen af og derved bliver mere selvstændig i rutinesituationen.

Barnet er selv med til at bestemme, om den voksne skal være med eller vente udenfor døren, og om døren skal være åben eller lukket.

Barnet får oplevelsen af at være medbestemmende og det er en stor motivationsfaktor hos barnet.

Praksiseksempel – Måltid

At have øje for at barnet profiterer af medbestemmelse og selv får lov at 'styre' og være en del af sit eget måltid. Barnet har brug for at blive lyttet til og forstået.

I vuggestuen sidder vi i vores telt og spiser vores frokostmadpakke. Jeg sidder med 6 børn ved mit bord. Jeg sidder ved siden af en dreng på snart 2 år. Han ser sin madpakke og bliver rigtig ked af det. Jeg giver ham sin rugbrød, men han vil ikke spise den. Han bliver ved med at pege på sin madkasse. Jeg viser ham, at der er en rugbrød mere. Han ser, at der er noget peberfrugt. Jeg fortæller ham, at han skal spise sin rugbrød og derefter kan han få sin peberfrugt. Han fortsætter med at græde.

Et andet barn viser sin rugbrød til ham og siger: "spis din rugbrød". Han læner sig ind mod mig og skubber hans tallerken væk. Jeg tager madpakken og viser ham hvad der er i. Han tager et stykke peberfrugt og spiser det. Derefter spiser han al sin rugbrød, smiler, griner og 'snakker' med de andre børn. Efter det første stykke rugbrød og et stykke peberfrugt får han hele sin madpakke og styrer det hele så fint.

Praksiseksempel ift. børnesyn og selvhjulpnehed i garderoben

I børnehaven arbejder vi ud fra vores børnesyn i alle henseender. I en hverdagsrutine som at klæde sig af og på i garderoben arbejder vi i børnehaven med at understøtte børnene i at være selvhjulpne.

Vi ser børnene som værende kompetente og selvstændige og understøtter deres eget selvbillede med positive forventninger og tiltro til deres evner. Der er derfor ikke noget der f.eks. hedder "skoene vender forkert", da barnet ikke må føle sig forkert. Vi omformulerer derfor og siger, at "skoen sidder bedre på den anden fod"

Leg

I Dagtilbud Søvind er vi optaget af leg og legens betydning. Leg er en af grundstenene i vores pædagogiske arbejde og samvær med børnene.

Vi respekterer, giver plads og skaber gode rammer til leg, så børnene kan fordybe sig og bare være i legen. Vi ser legen som grundlæggende og anvender legen til at være nysgerrige på barnets kompetencer og udvikling. Vi anvender også legen til at skabe fællesskaber, samt styrke sprog og samhørighed.

Legen kan findes hele dagen - også i vores hverdagsrutiner, når vi leger emner ind. Vi tilstræber, at barnet oplever at lykkes i legen og at barnet oplever sig selv som deltagende i legen. Som pædagogisk personale er vi deltagende i selve legen, for at guide, støtte og hjælpe til deltagelse samt for at folde legen ud med rekvisitter som fordrer fantasien og kreativiteten i legen. Andre gange er vi optaget af at være nærværende i nærheden af legen, hvor vi observerer, er klar til at støtte, guide og deltage. Gå foran, ved siden af, og bag ved.

Personalets positionering/betydning for børnene i legefællesskabet

Det er vigtigt, at vi som pædagogisk personale er bevidst om, hvilke positioner vi indtager, når vi er sammen med børnene, både i de pædagogiske planlagte aktiviteter og i børnenes egen leg. Vores rolle er at skabe rammerne, så børnene opnår aktive deltagelsesmuligheder i både hverdagsrutiner, de planlagte pædagogiske aktiviteter og i børnenes egne legefællesskaber. Børn fra 0-3 år er i gang med at udvikle sproget og derfor er det vigtigt, at vi som personale er nærværende og opmærksomme på alle de små kropslige signaler, som lyde, gestik og mimik, børnene bruger til at kommunikere med.

Vi tilbyder børnene legefællesskaber, som giver det lille barn følelsen af tryghed, overskuelighed og forudsigelighed. I nærværet kan vi bedst muligt støtte og guide børnene i deres samspil med hinanden. Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres intentioner, handlinger og følelser. Alle børn har ret til at opleve at have værdi i sig selv som barn og de skal føle sig set, hørt og forstået.

Som pædagogisk personale veksler vi hele tiden mellem at gå foran, ved siden af og bag ved.

De tre positions rum teori. Hvordan

	Børnene har ringe indflydelse på indhold og form	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. læringsrum Voksenskabt Læring Den voksne går foran barnet	2. læringsrum Voksenstøttet Læring Den voksne går ved siden af barnet
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. læringsrum Leg og spontane oplevelser Den voksne går bagefter barnet

Læringsrum 1 er oftest aktiviteter med et fastlagt indhold. Pædagogen har en hensigt med at lære børnene noget bestemt og går foran barnet. Det kan f.eks. være hvordan man spiser sammen, går på tur, er til samling eller regler for en bestemt leg.

Læringsrum 2 er de aktiviteter hvor børnenes ideer, forslag, handlinger, former for projekter og aktiviteter. Det kan eksempelvis være, hvor børnenes medbestemmelse er medtænkt, og hvor indfald gribes og udvikles med børnene i situationen. Det kan være aktiviteter, der skifter mellem læringsrum 1 og 2.

I læringsrum 2 findes der også situationer, hvor den voksne går ind og støtter børnenes læring gennem samtale eller anden indgriben.

Læringsrum 3 er der hvor legen ligger. Læringsmuligheder kan komme ud fra det, som miljøet giver. Her er de pædagogiske handlinger ikke nødvendigvis synlige men ligger underforstået i miljøet.

I Dagtilbud Søvind bestræber vi os på, at de voksne bevæger sig rundt i alle tre læringsrum. Vi vægter højt, at vores børn i dagtilbuddet får tilbudt forskellige rum med forskellige muligheder. Vi kender børnene og ved derfor altid, hvad børnene har brug for. Om barnet enten for en periode trives i at have de voksne tæt ved siden af, hvor der kan guides eller f.eks. at barnet profiterer af at have voksenstyrede aktiviteter for en periode. Det er en vekselvirkning og vores viden og kendskab til børnene er altafgørende.

Samling

Til vores samlinger varierer vi mellem at være kropsligt stillesiddende og kropsligt aktive på gulvet. Vi har fokus på forskellige børnesange, som understøttes af fagter/billeder og evt. konkrete. Vi læser bøger og har små sanglege. Børnene øver sig i at være i et større fællesskab. De er opmærksomme på at spejle sig i hinanden. Relationer og venskaber opstår og styrkes.

Praksiseksempel – samling

Her er en pædagog og en lille børnegruppe ved at synge 'Hjulene på bussen' med understøttende fagter. I kufferten gemte bussen sig og på væggen hænger et billede af en bus, således understøtter vi børnenes læring gennem flere sanser. Inden samlingen er slut, synger vi hver dag en farvelsang, som er med til at skabe en genkendelig overgang fra samlingen til formiddagsmaden.

Når vi arbejder på denne måde, får barnet en følelse af at være medbestemmende og aktivt deltagende, og at det at være barn har en værdig i sig selv.

Læring

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen – ved modtagelsen af barnet, under bleskiftet, under frokosten, under legen, i garderoben og gennem planlagte forløb.

I Dagtilbud Søvind mener vi, at barnet lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at vi sammen undrer os og stiller spørgsmål, ved at blive mødt af en nysgerrighed og undersøgende tilgang. Barnet lærer ved at få tilpasse udfordringer og ved at få mulighed for at kunne eksperimentere med fx materialer og gøre opdagelser.

Barnet lærer gennem kommunikation og sociale samspil ved at opleve nyt og ved at opleve, at det fx kan bidrage innovativt og kreativt i sammenhænge, de indgår i med andre børn og voksne.

Det pædagogiske personale skal skabe alsidige, inddragende og trygge pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer lysten til at lære, eksperimentere og opleve mere. Arbejdet med barnets læring tager udgangspunkt i et bredt læringsbegreb, hvor barnets kropslige, motoriske, sociale, emotionelle og kognitive læring alle er vigtige elementer i det pædagogiske arbejde.

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, for alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til.

Børnefællesskaber

Relationer og venskaber er afgørende, hvis barnet skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til.

I hverdagen skal der skabes plads til, at barnet både kan vise initiativ og være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum for alle børn, nye relationer, muligheden for at prøve forskellige positioner m.m.

Praksis eksempler i forhold til personalet betydning og handlinger i at barnet lykkes i legen

En lille gruppe børn sidder og leger med bolde i forskellige former og størrelser. Her er det boldene og tæppet, som danner rammen for legen. Pige rækker hånden ud mod drengen med ønske om at få hans bold. Her er det vigtigt, at vi er nærværende og opmærksomme på pigens kropssprog og formidler hendes ønsker om at få bolden. Vi oversætter børnenes handlinger og signaler med ord, mimik og et varmt tonefald. Pigen, der sidder og observerer de andre to børn, er i gang med at skabe læring. Dette ved at kigge på børnenes handlinger samtidig med, at hun hører personalet sætte ord på deres handlinger og følelser.

En pædagog havde vist 2 piger, at der kan komme en sjov lyd, når der blev slået på bolden. De to piger begyndte efterfølgende selv at slå på bolden. De udviklede et betydningsfuldt øjeblik, som var fyldt med glæde, spænding og højlydt latter. Indimellem er det vigtigt at det pædagogiske personale, træder et skridt tilbage og observerer pigernes samspil, dog forsæt at være nærværende og klar til at gengælde pigernes blik, hvis de skulle få brug for at søge tryghed og anerkendelse via deres øjenkontakt og mimik. Hvis personalet begyndte at sætte ord på deres handlinger eller kommentere deres leg, kunne pigernes samspil bliver forstyrret og ophøre.

Dagtilbuddets børnefællesskaber skal give mulighed for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur

Praksisfortælling – "Børnefællesskaber"

Måned efter barnet er fyldt 3 år, skal det starte i børnehaven. Det pædagogiske personale prioriterer bl.a. et tæt samarbejde med børnehaven, der letter overgangen mest muligt for dit barn. Fra et børneperspektiv er det vigtigt, at børnene bliver en del af noget større.

Denne dag er tilrettelagt, så en håndfuld små børn fra dagpleje/vuggestue leger sammen på børnehavens legeplads. På gyngen ses de store børnehavenbørn, der er glade for at lege med de mindre børn, og det er gensidigt.

De små børn får god mulighed for at finde nye relationer og legekammerater, og fællesskabet styrkes på tværs. Det skaber et godt fundament for et trygt og positivt børnefællesskab, der mindsker risikoen for social isolation og ensomhed. Relationer og venskaber er afgørende, og alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet.

Det pædagogiske læringsmiljø vil for alle børn have fokus på at turde møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i børnefællesskaber og tage initiativ til at indgå i relationer.

Det er en forudsætning for etableringen af et pædagogisk læringsmiljø i Søvind, at det pædagogiske personale og ledelsen i Dagtilbuddet løbende har et blik for, hvordan praksis rammesættes, organiseres og tilrettelægges.

Personalet i Søvind skal gøre sig pædagogiske og didaktiske overvejelser omkring et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Dette kræver tid og planlægning, som vores ledelse vægter højt. Uden tid og vores store kendskab til børnene vil de pædagogiske læringsmiljøer ikke kunne praktiseres i praksis.

Forældresamarbejde

Sammen med forældrene følger vi børnenes trivsel, læring og udvikling nøje.

I vores arbejde har vi i dagtilbuddet fokus på relationer og tilhørsforhold i både små og større fællesskaber. Vi følger børnenes sproglige udvikling, deres leg, glæde og mulighed for at bruge deres krop, kognitive evner og personlige udvikling. Vi har et stort ønske om at se børnene mestre mere og mere og blive "store" nysgerrige, selvstændige og robuste børn. Så de bliver klar til næste step på deres dannelsesrejse.

Vi tror på, at et åbent og tillidsbaseret samarbejde med forældrene, er betydningsfuldt for børnenes trivsel og udvikling. Vi bestræber os derfor altid på at give forældrene løbende informationer, der er nødvendige, om både børnegruppens og barnets dag i dagtilbuddet. Vi informerer også, hvis noget er svært, eller hvis barnet har brug for noget særligt i en periode.

I vores indkøring af en ny familie, forsøger vi på at skabe et tillidsfuldt samarbejde mellem forældrene og os. Vi mener, at det er betydningsfuldt for barnet at se de voksne, som er de primære i deres liv, har et godt og tæt samarbejde, hvor kommunikationen er tryk. Vi ønsker at være rollemodeller og vise det gode eksempel på et samarbejde, der lykkes. I den forbindelse tilbyder vi både faste, efter behov og mere uformelle samtaler til vores familier i løbet af den tid, de er tilknyttet dagtilbuddet.

Vi vurderer i samråd med forældrene, om der er brug for at invitere andre fagpersoner ind i dialogen. Vi har et tæt samarbejde med bl.a. fysioterapeuter, sprog- og familievejleder, psykolog m.fl. Derudover er det som forældre altid muligt at ønske en samtale vedr. barnet, hvis der er et behov for det. Vi lægger stor vægt på, at vores forældre fortæller os om både store og små ting, der rører sig i hjemmet, så vi bedst muligt kan støtte op omkring barnet og familien. Sammen med forældrene har vi fokus på, at barnet udvikler sig som det skal, og er i en god trivsel. Børns leg er et af de centrale elementer i at vi lykkes med dette. Forældrene kan derfor med fordel støtte op om barnets relationer og fællesskabet i børnegruppen ved fx at lave legeaftaler, deltage i de sociale forældrearrangementer, tale med barnet om, at det er

vigtigt at være en god ven og bidrage til fællesskabet, og at opfordre dem til at lege med mange forskellige børn.

Dagtilbuddet har en god struktur og er god til at planlægge dagen. Her kan forældrene også bakke op ved at orientere sig på de opslag, der hænger lokalt på stuen og via Aula, så man derigennem kan tale med sit barn om dagen.

Vi ønsker, at alle skal føle sig velkomne og betydningsfulde i vores dagtilbud.

Børn i udsatte positioner

I vores dagtilbud er det helt almindeligt, at der er børn, som i korte eller længere perioder kan være i en udsat position og derved kan blive mere sårbar, hvilket er en helt naturlig del af et børneliv.

Et eksempel herpå kunne være i afleveringssituationen

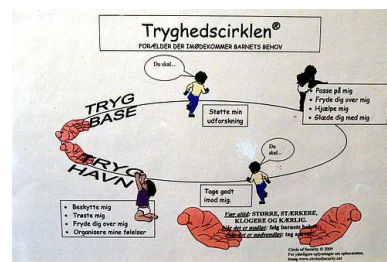
Det kan for nogle børn være svært at sige farvel til mor og far. Mange børn har derfor en ting med hjemmefra, som de er trygge ved og som gør det nemmere at komme afsted og sige farvel. Det kunne være en 'Bamse' de har med. Her har vi lavet en 'Bamse dagpleje', som barnet ligger deres bamse i, når de har sagt farvel og er klar til at lege. For andre børn kan det f.eks. være en af de faste voksne på stuen, som de bliver afleveret ved, og det i sig selv skaber en tryghed, fordi det er kendt for barnet og relationen er god. Vi har også altid flere aktiviteter sat i gang, så barnet har noget leg at møde ind til.

I Dagtilbud Søvind ønsker vi en hverdag, hvor der er plads til alle, så hvert enkelt barn får mulighed for at være en del af fællesskabet på deres måde.

Vi ønsker så vidt muligt at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn.

Vi arbejder med den tidlige indsats, og tager bl.a. udgangspunkt i tryghedscirklen, for at se på vores relation til barnet, og på hvordan barnet møder omverdenen – vi justerer og tilpasser løbende vores arbejde ud fra barnets nærmeste udviklingszone.

At understøtte læring hos børn i udsatte positioner, handler om at møde barnet med passende udfordringer og positive forventninger i gode pædagogiske læringsmiljøer og i børnefællesskabet. Der skal være fokus på inkluderende fællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter læringen hos alle børn.

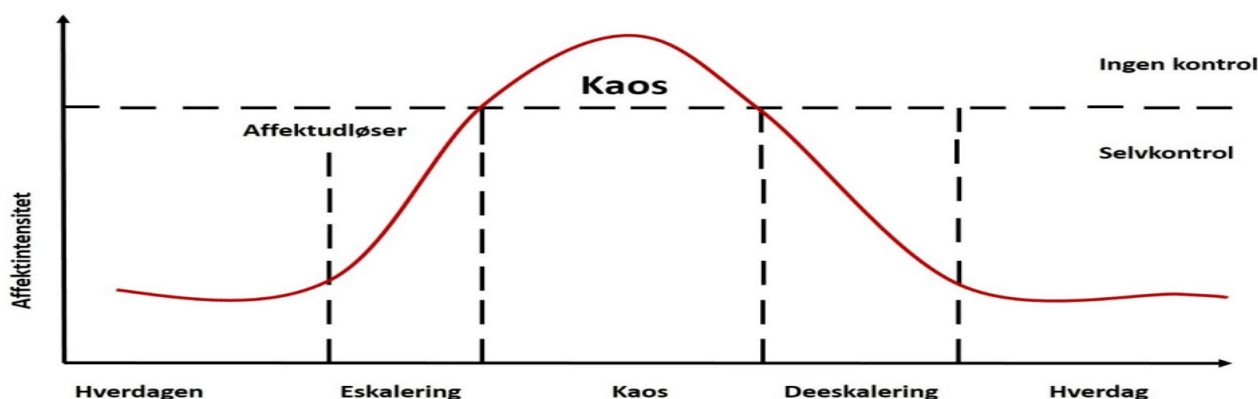
De voksne, som er omkring barnet, er meget bevidste om at være gode rollemodeller og at være vejledende og guidende i hverdagen efter behov.

Vi tror på, at 'Alle børn gør det bedste de kan'

Sammen med Søvind Skole arbejder vi med tilgangen Low Arousal, som tager udgangspunkt i den positive psykologi. Vi tror på, at barnet har en værdi i sig selv, og at de altid gør det bedste de kan.

I hverdagen tilstræber vi at have barnet i low arousal. Hertil bruger vi affektudbrudsmodellen, og de redskaber som tilkobler sig den metode.

Fra vi modtager barnet, vurderer vi, hvor på modellen barnet befinder sig. Herfra sætter vi en ramme for barnet, så det får en god start på dagen. Den pædagogiske praksis tilpasses løbende ud fra barnet og børnegruppens behov.

Når vi modtager barnet om morgenen, er det vigtigt, at vi har en tæt og tillidsfuld dialog med forældrene om, hvis der er sket en ændring i hjemmet og generelt om, hvordan morgenen er forløbet.

Det kan påvirke barnets almen tilstand og trivsel, hvis det f.eks. har sovet dårligt om natten, eller hvis der er sket noget foranderligt i hjemmet. Det kan være alt fra en hund, som er syg og skal aflives, en forælder som er på forretningsrejse og er væk i flere dage, et tab af et familiemedlem eller uenigheder mellem forældrene. Det kan også være en morgen, der har været svær, fordi man er kommet for sent op eller for sent ud ad døren. Det kan være en morgen, hvor barnet ikke har lyst til at forlade sin forældre, eller den bamse, som barnet gerne ville have med, måtte blive i bilen.

Praksis eksempel; Når vi modtager barnet om morgenen

Her er en mor som skal aflevere sit barn til stuens pædagog. Moderen fortæller om nattens og morgens oplevelse derhjemme og pædagogen lytter opmærksomt.

Pædagogen kan i dialog med moderen tale om, hvilke rammer der kan tilpasses og dække barnets aktuelle behov, samt hvordan personalet kan give omsorg og tilpasse krav og forventninger til barnet, så barnet oplever en positiv og oplevelsesrig dag.

Sammenhænge

Det sidste år inden børnene skal i skole, bliver de en del af vores storebørns gruppe både lokalt på egen stue, og på tværs af de to stuer i børnehaven, hvor de mødes en til to gange om ugen. Vi samarbejder tæt med Søvind Skole om at lave så tryk en overgang og sammenhæng fra børnehaven til skole, som muligt. Når barnet starter i storebørns gruppen, har vi en helt fast køreplan for, hvad der skal arbejdes med, inden barnet starter i børnehaveklassen.

Vi deler året op i tre faser, for at arbejde mere i dybden og sikre os, at vi kommer omkring alle vores mål m.fl.

- At børnene ved, hvem de er på årgang med
- At gøre børnene skoleparate
- At være i et stort børnefællesskab
- At tilegne børnene de sociale spilleregler og kompetencer
- At børnene samarbejder og hjælper hinanden

1. Fase august til december

At barnet får en bevidsthed for omverdenen

At barnet får et kendskab til sig selv og hinanden

2. Fase januar til april

At barnet lærer at samarbejde og være en god ven

At barnet lærer at mestre de sociale spilleregler

3. Maj til juni

Skole samarbejde starter op, hvor der lægges vægt på at barnet skal lære skolens læringsmiljø, børn og personale at kende.

Dannelse og børneperspektiv

Vi lægger stor vægt på medinddragelse af børnenes perspektiver i vores hverdag.

Det er meget vigtigt for os, at alle børn oplever, at de bliver taget alvorligt, og får mulighed for at kunne påvirke og have en reel indflydelse på deres hverdag. Vi tror på, at det har stor betydning for vores børns fremtidige motivation og læring. Vi ønsker, at de skal have en oplevelse af, at deres mening betyder noget, og at deres deltagelse og initiativer er værdsatte, bliver brugt og værdifulde for alle på stuen voksen som barn. Vi ønsker at styrke fællesskabet ved en fælles indsats.

Vi er meget opmærksomme på, at når vi som voksne skal indtage børneperspektivet, gælder det om at skabe en struktur og en hverdag, hvor vi er gode til at være stille, give tid og lytte til hvad børnene siger. Vi ønsker at bruge deres gode ideer og løsninger i hverdagen.

En praksis fortælling fra et børneinitiativ

At finde en balancegang mellem den orden voksne prøver at opretholde med det kaos børn bidrager med – samt at følge børnenes initiativ og deres udvikling i legen.

Vi sidder en gruppe børn rundt om bordet og leger med ukogte ris, bønner, linser i nogle rektangulære baljer. Et barn kommer til at rykke på en balje, så min kaffekop vælter. Da jeg kommer med en spand med vand og en klud for at tørre op, er en af drengene (en dreng fra Ukraine som ikke taler det danske sprog endnu, og som har haft lidt svært ved at komme ind på de jævnaldrende drenge.) straks mere optaget af vandet i spanden og vil gerne hjælpe til med at vaske bordet. Det udvikler sig til at han også vil vaske nogle af legetøjsdyrene.

Da vandlegen blandt ukogte ris virker kaotisk, rykker jeg vandlegen ud på toilettet og drengen får lov til at tage legetøj med der ud og vaske det. En anden jævnaldrende dreng kommer ud på toilettet og de får begge øjnene op for hinanden. Efter lidt tid vandrer deres leg videre til garderoben. De bliver kildet lidt af mig og vi griner sammen. Pludselig er de dinosaurer med højlydte brøl. Så højt at en medhjælper stikker hovedet ud til os og spørger hvad der sker, for egentlig må man slet ikke lege i garderoben. Jeg beskytter drengenes fine legerelation og siger, at det er ok.

Til sidst kan jeg trække mig, så jeg er på sidelinjen af legen og hjælper dem kun, hvis de har brug for at tjekker ind hos mig.

Når børn oplever medinddragelse, vil børnene lære hvad demokrati er på en meget konkret og praksisnær måde, som vil understøtte deres deltagelse.

Vi arbejder med en pædagogik som tager udgangspunkt i hverdagens rutiner, hvor børnenes deltagelse er en stor del af deres personlige udvikling.

Vores hverdag bærer præg af, at vi giver tid og plads til at børnene kan være med i de daglige gøremål, så voksne og børn får et fællesskab omkring hverdagen og mindre på

voksenstyrede aktiviteter.

Dernæst beskriver vi hvordan vi har fokus på de seks læreplanstemaer

I dagtilbuddet har vi valgt at dele læreplanstemaerne op i to hovedgrupper:

- Kommunikation og sprog
- Krop og bevægelse
- Natur og science

Vi besluttede i efteråret 2024, efter at alle stuer havde afholdt faglige møder omkring hvad deres børnegruppers nærmeste udviklingszone var, at sproget, kroppen og naturen var det, som ville give mest følgeskab fra børnene, i det vi lavede sammen med dem i hverdagen.

Et eksempel på krop og bevægelse i hverdagen

*Bevægelsesglæde i aktivitet.
Vi øver at gå balance på skamler i en rund bane. Vi styrker motorikken og lærer at bruge nogle af kroppens funktioner.*

(synssans, følesans, vestibulærsans, stilling- og ledsans, muskelstyrke og fødder skal spille sammen for at holde balancen).

Et skønt fællesskab – store som små kan være med. En Motorikøvelser med legende tilgang. Badehætte var vores (børnenes) egen opfindsomhed og udvikling i legen. Kroppen kom på arbejde og det var rigtig sjovt! – og ja, vi kom også til at svede 😊

Vi ønsker at skabe en hverdag, hvor det giver mest mulig mening for børnene, og hvor det bliver helt naturligt for dem at deltage.

Det andet tiltag vi foretog i efteråret 2024, var at arbejde mere målrettet med hverdags- og rutine pædagogik. Hvor børn og voksne sammen skulle få hverdagen til at give mening, og give plads til at alle kunne føle sig som en del af fællesskabet og dermed tage ansvar.

- Kultur og fællesskaber
- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling

De tre læreplanstemaer som ses ovenfor, er til sammen med til at understøtte vores pædagogik.

Praksis fortælling fra en hverdagsrutine – en stjernestund

Der er en leg som en 4-årig på stuen og jeg altid leger når vi sidder rundt om bordet ved måltider. Hun har næsten dagligt pålægschokolademadder med i madpakken og jeg fik en dag sagt i sjov, at alt hvad børn har med i madpakkerne der er chokolade på, det skal de voksne spise, da børn jo ikke har godt af chokolade.

Pigen har siden den da leget med på legen og hun kigger hver gang på mig med et helt særligt smil og siger "Christina – se hvad jeg har med". Hertil jeg svarer "mums hvor lækkert, den er jo til mig" hvor efter hun nærmest hviner i sjov "nej du må ikke spise den, det er min".

Vi har her skabt en fælles fortrolig verden hvor "jeg ved, at du ved, at jeg elsker at lege denne leg med dig".

Det hjælper barnet med at udvikle en følelse af samhørighed og tillid ind i et fællesskab, hvor barnet kan føle sig tryk ved at dele oplevelser og følelser.

Evalueringskultur**Hvad siger loven?**

Overordnet set er lederen af dagtilbuddet ansvarlig for at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske arbejde.

Når man evaluerer, skal man kunne vurdere og reflektere over den pædagogiske praksis man har i dag, for at kunne gøre den bedre i morgen. Evaluering handler om at undersøge og udvikle. En systematisk evaluering foregår kontinuerligt som en proces, der afsluttes eller forsætter i flere faser.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

I Søvind arbejder vi med en systematisk evalueringskultur. Som kan ses i bl.a. vores ugestruktur, her har vi øje for både barnet og personalets faglige trivsel og udvikling. Til det er der udarbejdet en fast dagsorden til PLF møder (Professionelle læringsfællesskaber) og sparringsmøder.

Ledelsen er med ind over de fleste møder for at komme helt tæt på praksis, for på den måde at kunne være med til at komme med input og sætte rammen for de faglige drøftelser. Det er en ny proces i Søvind og alle medarbejdere er med til at løfte det pædagogiske arbejde i hverdagen dvs. både de ufaglærte og det uddannede personale.

Ledelsen er ligeledes med til at lave observationer ind i praksis vedr. børns trivsel og udvikling, med fokus på personalet faglige rolle og udvikling ind i det. Som arbejdsplads har vi et stort fokus på læringsmiljøer for både børn og voksne, og arbejder hele tiden med at udvikle vores praksis til gavn for kerneopgaven.

Vi benytter os efter behov af tværfaglige konsulenter fra TEFL i Horsens kommune, som er med til at sætte skarpt på vores pædagogiske praksis – for dermed at udvikle kvaliteten i vores dagtilbud, i en retning som er til gavn for børn og personale.

Der afholdes to personalemøder om året: Første møde inden sommerferien. Det andet i slutningen af efteråret, hvor vi bl.a. har en evaluering omkring vores modeller og evalueringskultur, og hvor vi sammen planlægger vores pædagogiske fokus til det næstkommende år.

Vi har løbende gennem året fokus på at få fulgt op på de ting som blev anbefalet at arbejde med, efter vi havde tilsynsbesøg i dagtilbuddet i november 2023 – se nedenfor.

Gennem året er der afsat tid til faglige møder – det kunne være sprog møder, motorik møder samt afdelingsmøder m.fl.

Tilsyn og fokusområder 2023-2025

Som ledelse havde vi følgende fokusområder

På baggrund af observation af pædagogisk praksis, tilsynsdialog og tilsynssamtale er det vurderet, at dagtilbuddet skal arbejde med udvikling af den pædagogiske kvalitet ud fra følgende punkter:

1. Ledelsen ønsker at fastholde et fokus på stærke hverdagsrutiner. Dette med fokus på både hverdagens rutiner, f.eks. måltider og garderobepædagogik, samt organiseringen af den pædagogiske hverdag.
  2. Fastholdelse og udvikling af en endnu stærkere evalueringskultur, hvor refleksion og justering af den pædagogiske praksis skal udvikle den pædagogiske kvalitet.
  3. Ledelsen ønsker at skabe organisatorisk læring med et stærkt fokus på det anerkendende børnesyn og forældresamarbejde, hvor det pædagogiske personale er meget opmærksom på egen relationskompetence.
  4. Ledelsen ønsker at udvikle den pædagogiske praksis, så den i endnu højere grad understøtter børnenes demokratiske dannelse. Særligt med fokus på, hvordan sprogbrug og brug af børneperspektiver sætter rammen for børnenes deltagelse og indflydelse på lege- og læringsmiljøerne.
  5. Der er behov for styrkelse af de fysiske lege- og læringsmiljøer. Der bør være opmærksomhed på at indrette de fysiske lege- og læringsmiljøer med fokus på at skabe alsidige miljøer, som inviterer til forskellige typer af leg. Lege- og læringsmiljøer bør indrettes ud fra et børneperspektiv og skal understøtte børnenes personlige mestring og selvhjulpenhed.
-

Administrativ opfølgning: Pædagogisk læreplan og evaluering.

Vores fokus i 2024 – var at få indført en evalueringskultur i dagtilbuddet, samt at få mere systematik, struktur ind i hverdagen og flere faglige drøftelser.

Tilbage i tiden var ledelsen ikke tæt nok på praksis, og det kunne være svært for personalet at holde fokus og retning på det pædagogiske arbejde.

Vi har arbejdet med flere ting bl.a. mødeplanen, mødestruktur, faste dagsordner, systematik i det skriftlige arbejde og sprogscreeninger.

Derudover er ledelsen rykket helt tæt på praksis, og bliver flittigt brugt til observationer og sparring. Ledelsen er ligeledes med til forældremøder efter behov, hvor vi gør stor brug af Sign af Safty metoden.

Hvad fungerer?	Hvad udfordrer?	Gode ideer/ønsker	Handling

Den er valgt, fordi den skaber en god, åben og gennemsigtig dagsorden, hvor der er plads til, at vi lytter til hinanden, og alle kan følge med i det som bliver aftalt og skrevet ned. Alle er ansvarlige i at sætte ord på og komme med muligheder og tiltag.

TEFL har af flere omgange være inviteret ind i vores praksis, for at følge vores udvikling ind i det pædagogiske arbejde, og i vores målsætning om at få mere systematik og evaluering ind i dagtilbuddet. Vi har haft, og har stadig, stor gavn af dette samarbejde, og de er med til at fastholde og udvikle vores arbejde med os selv og som team.

Dagtilbuddet har ligeledes arbejdet på at få et tæt samarbejde med skolen, og i efteråret 2024 havde vi en pædagogisk eftermiddag hvor TEFL var ude og fortælle om det pædagogiske tiltag: Low Arousal.

Personalet er efterfølgende gået sammen i nogle læringsgrupper, hvor de har øvebaner ind i denne tilgang. Bl.a. kontrolprincippet, sprogbrug og narrativer, kravtilpasning og relationskompetence

Sammen med ledelsen kigger de på deres egen praksis ud fra en SMTTE model og deres observationer.

En 'SMTTE' har følgende indhold:

- **Sammenhæng,** baggrund og forudsætninger. Hvorfor vælger jeg det område/emne jeg har valgt?
- **Mål:** Hvad vil du gerne opnå? Målet skal været konkret, præcist og realistisk.
- **Tegn:** Hvordan kan du se, at du er på vej imod målet? Der kan være mere end ét tegn.
- **Tiltag:** Hvilke handlinger/aktiviteter skal igangsættes for at nå målet?
- **Evaluering:** Nåede du dit mål? Hvordan? Refleksion. Hvordan vil jeg løbende følge op på mit mål? Kan bruges som logbog.

Fokus i 2025 – Sprog og motorik samt leg og Relationer

Vi har tidligere haft for mange voksenstyrrede aktiviteter, og oplevede at det kunne være svært at få følgeskab fra børnene. Gennem vores løbende faglige drøftelser og observationer, kunne vi tydeligt se, at børn i alderen 0-6 år har et stort behov for leg, og i den bruger de flittigt deres krop og sprog. Vi er blevet bedre til at inddrage børnene i hverdagens rutiner og de aktiviteter som planlægges f.eks. gennem børnemøder og ved, at vi følger børnenes spor.

Vi har haft et tæt samarbejde med en fysioterapeut, som i mange år har arbejdet med børns motoriske udvikling. Hun har haft fokus på den tidlige indsats ved bl.a. brug af motorik screeningsmateriale.

Fra sommeren 2024 har den ene af vores dagplejere arbejdet systematisk med materialet og gjort sig nogle gode erfaringer. Hun bruger det motoriske arbejde i dag som en naturlig del ind i sin praksis.

I foråret 2025 havde vi to dage hvor fysioterapeuten var i dagtilbuddet og holdt oplæg både til personalet og forældre. Vores dagplejer holdt et oplæg ud fra hendes arbejde med motorikken i hendes hverdag.

Fysioterapeuten var en hel dag i dagtilbuddet og samarbejdede med personalet om at lave screeninger af børnene. Vi håber ved at sætte tidligt ind, at vi kan hjælpe børnene til at klare sig bedre i hverdagen, og at de får nemmere ved at indgå i

børnefællesskabet ved at de mestrer de mest basale kropslige funktioner. Så som: Trille, slå kolbøtter, hoppe, gå balance, snurre rundt m.m.

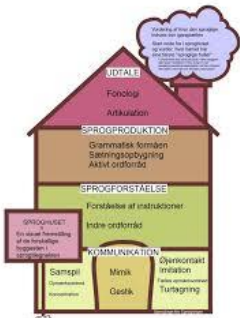

Vi har efterfølgende besluttet, at vi i dagtilbuddet vil arbejde med den tidlige indsats omkring det motoriske arbejde, og vil derfor systematisk gøre brug af screeningmaterialet ved at vi løbende tester børnene og arbejder med krop og bevægelse som en naturlig del ind i vores praksis. Det kan bl.a. være i hverdagsrutinerne, når vi spiser, går i garderoben, på toilettet, går på ture, leger m.v. Vi vil have et særligt fokus på, at børnene bruger deres krop og får tid til at øve sig.

Til et personalemøde i foråret 2025 havde vi besøg af en sprogkonsulent, som holdt et oplæg om barnets sproglige udvikling, og hvad vi som personale skal være obs på ind i vores pædagogiske arbejde.

De efterfølgende måneder var konsulenten ude og observere og filme på alle stuerne læringsmiljøer og praksis i både dagplejen, vuggestuen og børnehaven.

Alle Teams fik derefter sparring i forhold til det, som man havde fået øje på. Vi er gode til at gøre brug af de mange metoder omkring sprogarbejdet eks. Læringsstigen, sproghuset og den gode samtale.

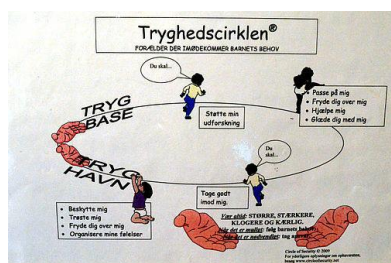
Vi arbejder ligeledes meget systematisk med vores læringsmiljøer, hvor vi flittigt gør brug af piktogrammer og visuel støtte – så alle børn har god mulighed for at følge med i hverdagens gang. Vi vil gerne arbejde mere med temaer ind i vores praksis og på sigt tænke det ind i et årshjul, så vi også her kommer til at arbejde mere systematisk.

Vi vil i den kommende tid arbejde med kasser og kufferter, hvor der kommer materialer og konkrete som understøtter vores sprog og temaarbejde.

Legen som det fundamentale i dagtilbuddet

Fra efteråret 2024 var der særligt fokus på børnenes leg og personalets deltagelse ind i den. Vi oplevede, at der var mange voksenstyrrede lege og aktiviteter, og at mange børn derfor havde svært ved at lege, når der ikke var voksne til stede. Vi har siden da haft stor opmærksomhed på legen, og givet den god plads i hverdagen.

Personalet øver sig hele tiden i at være tæt på legen, og tilpasser løbende deres deltagelse i at: Være ved siden af, bag ved og foran. Personalet har været på temadage og kurser omkring leg, og har dermed fået en fælles forståelse om legens betydning og deres bevidsthed i forhold til den.

Vi ønsker at skabe nogle stjernestunder sammen med børnene, hvor vi har noget helt særligt sammen. Når vi knytter tætte relationer til hinanden, oplever vi stor trivsel og nysgerrighed hos

børnene; både på sig selv og på omverdenen.

Vi gør stor brug af tryghedscirklen og relationsarbejdet ind i legen.

Der bliver både givet plads til at barnet kan lege og eksperimentere, og samtidig med er vi tæt på for at kunne guide og vejlede. Vi benytter os af de tre positioneringer; foran, bagved og ved siden af.

Hverdags- og rutine pædagogik

Der er ligeledes arbejdet med, at hverdags- og rutinepædagogik fungerer som et pædagogisk ståsted i dagtilbuddet.

Vi er gået fra at være meget målstyret af voksen aktiviteter, til at se værdien i at gå bag ved og ved siden af børnene, så de kan være med til at vise vejen. Vi er stadig i gang med denne proces, og det er ikke altid nemt - > *for hvordan måler vi vores arbejde når børnene skal vise vejen.....?* Som ledelse er der stor fokus på, at der skal være tid og ro til at være barn, og at de voksne ser værdi i netop det.

Vi stiller ofte spørgsmålet: 'Hvad har vi dog så travlt med?'. Vi skal skynde os langsomt, og finde kvaliteten i at være helt tæt på børnene i alt hvad vi gør, for at hverdagen hænger sammen og bliver et rart sted at være for alle.

Læringsmiljøet

Siden sidste tilsyn har vi arbejdet med at få tilpasset læringsmiljøerne i alle afdelinger dvs. dagplejen, vuggestuen og børnehaven.

Forældre og personale har arbejdet sammen om at få nogle skønne læringsrum til børnene. Rum som er hyggelige og samtidig med nemme for børnene at afkode i forhold til, hvad de kan i de forskellige rum.

Personalet har sammen med børnene haft fokus på at have ting i børnehøjde både legetøj, dagsprogrammer, opslag m.m. så alle får et ejerskab til de ting som er på stuen. Børneperspektivet er blevet en naturlig del af vores praksis, hvor vi bl.a. til samlinger, børnemøder og andre faste dialoger, har et særlige fokus på at få børnenes stemmer og gode ideer med ind i dagens program.

Vi oplever, at læringsmiljøerne skal tilpasses løbende, alt efter hvad børnegrupperne kalder på her og nu. Vores læringsmiljøer er med til at understøtte det pædagogiske arbejde i hverdagen.

